

Vissa ändringar av balansansvaret på el- och naturgasmarknaderna

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker – med vissa redaktionella ändringar – de förslag till ändringar i ellagen (1997:857) och naturgaslagen (2005:403) som regeringen lagt fram i proposition 2008/09:168. Lagändringarna, som ska träda i kraft den 1 juli 2009, innebär bl.a. en ny reglering av balansansvaret på elmarknaden och motsvarande reglering på naturgasmarknaden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Elmarknaden	4
Naturgasmarknaden	4
Lagrådet	5
Utskottets överväganden	6
Propositionen	6
Elmarknaden	6
Naturgasmarknaden	7
Vissa kompletterande uppgifter	7
Utskottets ställningstagande våren 2006	7
Redaktionella ändringar	8
Utskottets ställningstagande	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10
<i>Bilaga 3</i>	
Av utskottet föreslagen ändring i regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)	23
<i>Bilaga 4</i>	
Av utskottet föreslagna ändringar i regeringens förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Vissa ändringar av balansansvaret på el- och naturgasmarknaderna

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i ellagen (1997:857), dock med ändringen att 8 kap. 5 § ska ha lydelse enligt utskottets förslag i bilaga 3,
2. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403), dock med ändringen att 7 kap. 9 och 10 §§ ska ha lydelse enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2008/09:168.

Stockholm den 5 maj 2009

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Marie Weibull Kornias (m), Mikael Oscarsson (kd), Kent Persson (v), Lise-lott Hagberg (fp), Per Bolund (mp), Cecilie Tenfjord-Toftby (m), Renée Jerryd (s), Åke Sandström (c) och Marie Nordén (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas proposition 2008/09:168 om vissa ändringar av balansansvaret på el- och naturgasmarknaderna. I propositionen föreslås ändringar i ellagen (1997:857) och naturgaslagen (2005:403). Lagförslagen återges i bilaga 2. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

Elmarknaden

Regeringen föreslog våren 2006 bl.a. att systemet med anvisad balansansvarig skulle upphöra (prop. 2005/06:158). Utskottet avstyrkte detta förslag (bet. 2005/06:NU18) och föreslog att regeringen skulle återkomma med ett nytt förslag. Riksdagen följde utskottet. En promemoria med förslag till ny reglering av balansansvaret på elmarknaden utarbetades i Näringsdepartementet, och promemorian har remissbehandlats. På grundval av promemorians förslag och inkomna remissynpunkter togs därefter fram ett utkast till lagrådsremiss – Vissa ändringar av balansansvaret på el- och naturgasmarknaderna – vilket också har remissbehandlats.

Naturgasmarknaden

El- och gasmarknadsutredningen, som hade fått i uppdrag av regeringen att följa det pågående arbetet inom EU med att utforma gemensamma regler för den inre marknaden för el och naturgas och att se över behovet av ytterligare förändringar av lagstiftningen på området, avlämnade i december 2003 delbetänkandet El- och naturgasmarknaderna – europeisk harmonisering (SOU 2003:113). Utredningen ansåg att det borde övervägas att införa en funktion med anvisad gasleverantör i samband med att den svenska naturgasmarknaden skulle öppnas fullt ut den 1 juli 2007. Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät), som hade haft ett uppdrag av regeringen att lämna förslag om organisering av systemansvaret för naturgas, lämnade i en rapport i april 2005 ett lagförslag om anvisad gasleverantör. Verket anförde bl.a. att erfarenheterna från elmarknaden visar att behov av en anvisad leverantör finns inte bara av hänsyn till konsumentskyddet utan också för att säkra systemets funktion. Regeringen ansåg att frågan behövde analyseras ytterligare. Svenska kraftnät överlämnade i juni 2006, enligt ett uppdrag i 2006 års regleringsbrev, ett omarbetat förslag till anvisad gasleverantör. Detta förslag har remissbehandlats. Regeringen inhämtade i december 2007 yttrande av Lagrådet över ett lagförslag som

hade utarbetats på grundval av Svenska kraftnäts förslag och inkomna remissynpunkter. Regeringen beslutade att avvakta med att lägga fram en proposition med det aktuella förslaget. I stället utarbetades inom Näringsdepartementet det utkast till lagrådsremiss som nämnts i föregående avsnitt. Där föreslås att naturgaslagens regler om balansansvar utvidgas och görs likformiga med ellagens motsvarande bestämmelser.

Lagrådet

Regeringen inhämtade i februari 2009 Lagrådets yttrande över de aktuella lagförslagen. Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets synpunkter.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i ellagen och naturgaslagen, dock med vissa redaktionella ändringar. Lagändringarna, som ska träda i kraft den 1 juli 2009, innebär bl.a. en ny reglering av balansansvaret på elmarknaden och motsvarande reglering på naturgasmarknaden.

Propositionen

Elmarknaden

Regeringen föreslår – när det gäller ellagen – att den nuvarande skyldigheten för den systemansvariga myndigheten, dvs. Svenska kraftnät, att anvisa en balansansvarig till en elleverantör som saknar eller kan befaras komma att sakna balansansvar för sina elleveranser ska upphävas. Vidare ska en elanvändare som har en elleverantör som saknar balansansvarig av berörd nätkoncessionshavare anvisas en elleverantör som har en balansansvarig.

För att komma till rätta med de problem som kan uppstå om bestämmelsen om anvisad balansansvarig skulle tas bort utan att några kompletterande bestämmelser införs föreslår regeringen att en elleverantör som med kort varsel står utan balansansvar för sina elleveranser ska ha rätt till en tidsfrist för att återställa sitt balansansvar. Tidsfristen ska uppgå till 10 vardagar, dock högst 15 kalenderdagar. Bestämmelsen ska inte tillämpas då balansansvaret kommer att upphöra efter en uppsägningstid som är lika lång som eller längre än tidsfristen – eller då elleverantören trätt i likvidation, ställt in betalningarna, försatts i konkurs eller förklarat att man inte avser att återställa sitt balansansvar då tidsfristen omedelbart ska upphöra att löpa. Elleverantörens tidsfrist ska börja löpa dagen efter den dag då leverantören har tagit del av eller haft möjlighet att ta del av en underrättelse från nätkoncessionshavaren om att leverantörens balansansvar har upphört. Om flera nätkoncessionshavare blir skyldiga att avsända en underrättelse till elleverantören ska den underrättelse som elleverantören först tagit del av eller haft möjlighet att ta del av bilda utgångspunkt för tidsfristen.

Regeringen föreslår vidare att en elleverantör som står utan balansansvar och har rätt till en tidsfrist för att återställa balansansvaret ska ha rätt att fortsätta sina elleveranser under tidsfristen. Om elleverantören under tidsfristen lyckas återställa sitt balansansvar får leverantören fortsätta att leverera el. Detta ska dock bara gälla i det fall att nätkoncessionshavaren före tidsfristens utgång har mottagit en underrättelse från elleverantören

om vem som har åtagit sig balansansvaret för elleverantörens leveranser. Det nya balansansvaret ska börja gälla fr.o.m. dagen efter det att nätkoncessionshavaren har mottagit underrättelsen från elleverantören. Nätkoncessionshavarna ska i sin tur underrätta Svenska kraftnät om det nya balansansvaret. Om en elleverantör inte har återställt sitt balansansvar senast vid tidsfristens utgång ska nätkoncessionshavaren anvisa berörda elanvändare en ny elleverantör.

En elleverantör som ställs utan balansansvar ska, enligt regeringens förslag, fortsätta att vara leveransskyldig tills en ny elleverantör tar över leveranserna i de berörda uttagspunkterna. En elanvändare ska betala till en anvisad leverantör för förbrukningen av el under den tid som elanvändaren har saknat leveransavtal med en elleverantör som är leveransskyldig i elanvändarens uttagspunkt. Då en elanvändare anvisas en elleverantör ska nätkoncessionshavaren också informera elanvändaren om vad anvisningen innebär.

Naturgasmarknaden

När det gäller naturgaslagen föreslår regeringen att en gasförbrukare som saknar avtal med en gasleverantör ska anvisas gasleverantör av berörd ledningsinnehavare. Bestämmelserna om anvisad gasleverantör får samma utformning som motsvarande bestämmelser i ellagen. Om en gasleverantör inte har någon som är balansansvarig för dess leveranser ska de berörda ledningsinnehavarna anvisa gasleverantörens kunder nya gasleverantörer. Naturgaslagens bestämmelser om balansansvaret utformas på i princip samma sätt som motsvarande bestämmelser i ellagen.

Vissa kompletterande uppgifter

Utskottets ställningstagande våren 2006

Riksdagen avlog våren 2006, som tidigare redovisats, ett då aktuellt förslag om att upphäva skyldigheten för Svenska kraftnät att tillse att elleverantörer har en balansansvarig (prop. 2005/06:158, bet. 2005/06:NU18). I sitt ställningstagande, som var enhälligt, delade utskottet uppfattningen att funktionen med anvisad balansansvarig borde tas bort då det visat sig att denna i praktiken inte fungerade. Samtidigt hade utskottet uppmärksammat att det förslag till nyordning som lämnades i den då aktuella propositionen skulle kunna få vissa oönskade effekter. Som förslaget var utformat skulle en elleverantör som anlitat ett annat företag för att hantera balansansvaret komma att förlora samtliga sina kunder till en annan elleverantör om det balansansvariga företaget inte kunde fullgöra sina skyldigheter. Utskottet ansåg att detta inte var en rimlig ordning. Vidare riskerade förslaget – om det genomfördes i sin då aktuella form – att begränsa antalet aktörer inom elhandeln och därigenom bidra till en ökad koncentration.

Utskottet menade, mot bakgrund av ovanstående redogörelse, att riksdagen borde begära att regeringen skulle återkomma med ett nytt förslag när det gäller balansansvaret som beaktar det problem som utskottet uppmärksammat. En lösning på det nämnda problemet skulle, enligt utskottet, kunna vara att en elleverantör som saknar balansansvarig ges skälig tid att skaffa sig en ny balansansvarig. Utskottet ansåg dock att frågan borde analyseras närmare och att det i det sammanhanget även kunde finnas skäl att se över om det finns behov av att klargöra vilken information som ska utbytas mellan aktörerna på elmarknaden. I avvaktan på att regeringen skulle återkomma med ett förslag borde de aktuella bestämmelserna kvarstå med sin lydelse.

Redaktionella ändringar

Regeringen byter i alla förslag till ändringar i befintliga lagar ut ordet "skall" till ordet "ska" i de paragrafer som berörs. Så har också skett i de två här aktuella lagförslagen. I en paragraf (8 kap. 5 § tredje stycket) i förslaget till lag om ändring i ellagen har dock av förbiseende ordet skall inte ändrats.

Ett par ändringar bör även göras i förslaget till lag om ändring i naturgaslagen. Det gäller 7 kap. 9 § första stycket och 7 kap. 10 §, där den nuvarande lydelsen av förbiseende återgetts med några felaktiga ord. Motsvarande felaktigheter finns även i den föreslagna lydelsen.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen avslag för tre år sedan, på utskottets förslag, ett då aktuellt förslag om att systemet med att Svenska kraftnät ska anvisa en balansansvarig skulle avskaffas. Samtidigt uppmanade riksdagen regeringen att återkomma med ett omarbetat förslag. Så har nu skett genom den här aktuella propositionen.

Utskottet konstaterar att det förslag som nu föreligger hanterar det problem som utskottet noterade våren 2006 med det då aktuella förslaget. Detta åstadkoms genom att en elleverantör som med kort varsel står utan balansansvar för sina elleveranser ges rätt till en tidsfrist för att återställa sitt balansansvar. I propositionen föreslås också vissa andra ändringar i ellagen. Därutöver föreslås ändringar i naturgaslagen som innebär att bestämmelserna om balansansvar anpassas till ellagens motsvarande bestämmelser. Utskottet tillstyrker de lagändringar som regeringen föreslår. Dock bör, som redovisats, vissa redaktionella ändringar göras i regeringens lagförslag. De ändringar som utskottet föreslår framgår av bilagorna 3 och 4.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:168 Vissa ändringar av balansansvaret på el- och naturgasmarknaderna:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i ellagen (1997:857),
2. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)

dels att 8 kap. 4, 4 c, 5, 8 och 10 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 8 kap. 4 e–4 g och 8 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.4 §¹

En elleverantör får bara leverera el i uttagpunkter där någon har åtagit sig det ekonomiska ansvaret för att det nationella elsystemet tillförs lika mycket el som tas ut i uttagpunkten (balansansvar). Ett sådant åtagande *skall* göras genom ett avtal med den systemansvariga myndigheten.

En elleverantör får bara leverera el i uttagpunkter där någon har åtagit sig det ekonomiska ansvaret för att det nationella elsystemet tillförs lika mycket el som tas ut i uttagpunkten (balansansvar). Ett sådant åtagande *ska* göras genom ett avtal med den systemansvariga myndigheten.

Första stycket tillämpas inte under den tidsfrist som anges i 4 e § första stycket.

Med uttagpunkt avses därvid den punkt där en elanvändare, enligt avtal med innehavaren av nätkoncession, tar ut el för förbrukning.

4 c §²

När den systemansvariga myndigheten får kännedom om att ett avtal med myndigheten om balansansvar enligt 4 § första stycket *skall* upphöra att gälla *skall* myndigheten utan dröjsmål underrätta de innehavare av nätkoncession på vars ledningsnät de uttagpunkter är belägna där balansansvaret sålunda kommer att upphöra att gälla. Innehavarna av nätkoncession *skall* utan dröjsmål underrätta berörda elleverantörer.

När den systemansvariga myndigheten får kännedom om att ett avtal med myndigheten om balansansvar enligt 4 § första stycket *ska* upphöra att gälla *ska* myndigheten utan dröjsmål underrätta de innehavare av nätkoncession på vars ledningsnät de uttagpunkter är belägna där balansansvaret sålunda kommer att upphöra att gälla. Innehavarna av nätkoncession *ska* utan dröjsmål underrätta berörda elleverantörer.

När någon, som i ett avtal med en elleverantör har åtagit sig balansansvaret i de uttagpunkter där elleverantören levererar el, får kännedom om att detta avtal *skall*

När någon, som i ett avtal med en elleverantör har åtagit sig balansansvaret i de uttagpunkter där elleverantören levererar el, får kännedom om att detta avtal *ska*

¹ Senaste lydelse 1999:770.

² Senaste lydelse 2005:404. Ändringen innebär bl.a. att tredje och fjärde styckena upphävs.

upphöra att gälla *skall* den balansansvarige utan dröjsmål underrätta den systemansvariga myndigheten och de innehavare av nätkoncession på vars ledningsnät de uttagspunkter är belägna där balansansvaret sålunda kommer att upphöra att gälla.

upphöra att gälla *ska* den balansansvarige utan dröjsmål underrätta den systemansvariga myndigheten och de innehavare av nätkoncession på vars ledningsnät de uttagspunkter är belägna där balansansvaret sålunda kommer att upphöra att gälla. *Innehavarna av nätkoncession ska utan dröjsmål underrätta elleverantören.*

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om underrättelseskylldigheten enligt första och andra styckena.

Om en elleverantör saknar eller det kan befaras att han kan komma att sakna någon som har åtagit sig balansansvaret i de uttagspunkter där han, enligt 5 § första stycket, är leveransskyldig skall den systemansvariga myndigheten anvisa honom någon som gentemot myndigheten har åtagit sig balansansvaret i sådana uttagspunkter. Detta åtagande skall gälla från det att det tidigare balansansvaret upphörde att gälla.

Den systemansvariga myndigheten skall omedelbart underrätta berörda nätkoncessionshavare om vem som har anvisats som balansansvarig. Nätkoncessionshavarna skall utan dröjsmål underrätta berörda elleverantörer om vem som har anvisats som balansansvarig i uttagspunkterna.

4 e §

En elleverantör som med omedelbar verkan förlorat sitt balansansvar äger återställa balansansvaret inom en tidsfrist om tio vardagar, dock högst femton kalenderdagar. Tidsfristen börjar löpa dagen efter den då elleverantören tagit del av eller haft möjlighet att ta del av den först mottagna underrättelsen

enligt 4 c § första eller andra stycket.

Den tidsfrist för att återställa balansansvaret som anges i första stycket gäller också en elleverantör vars avtal om balansansvar sagts upp och upphör att gälla före fristens utgång.

Första och andra styckena gäller inte om elleverantören trätt i likvidation, ställt in betalningarna, försatts i konkurs eller förklarat sig inte ha för avsikt att återställa balansansvaret.

Om elleverantören under tidsfristen träder i likvidation, ställer in betalningarna, försatts i konkurs, eller förklarar sig inte ha för avsikt att återställa balansansvaret upphör tidsfristen omedelbart att löpa.

4 f §

En elleverantör som under tidsfristen återställer sitt balansansvar ska underrätta berörda nätkoncessionshavare om vem som har åtagit sig balansansvaret i de uttagpunkter där elleverantören levererar el. En sådan underrättelse ska ha mottagits av nätkoncessionshavaren innan tidsfristen har löpt ut.

Ett balansansvar som en ny balansansvarig åtagit sig gäller, trots det som anges i 9 §, från och med dagen efter det att berörd nätkoncessionshavare mottagit underrättelsen från elleverantören.

Om nätkoncessionshavaren inte har mottagit en underrättelse från elleverantören om vem som är ny balansansvarig i berörda uttagpunkter innan tidsfristen har löpt ut, ska nätkoncessionshavaren dagen efter fristens utgång anvisa berörda elanvändare en elleverantör. Denne ska gentemot nätkoncessionshavaren ha åtagit sig att leverera el till elanvändare

som saknar elleverantör. Ett balansansvar som en ny balansansvarig åtagit sig gäller, trots det som anges i 9 §, från och med dagen för anvisningen.

Nätkoncessionshavaren ska utan dröjsmål underrätta elanvändarna om vilken elleverantör som har anvisats och om ellagens bestämmelser om byte av elleverantör. Den anvisade elleverantören ska utan dröjsmål underrätta elanvändarna om de villkor för leveransen som elleverantören tillämpar.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om de underrättelser som anges i första och fjärde styckena.

4 g §

Om en elleverantör inte äger återställa balansansvaret enligt 4 e § eller om en sådan tidsfrist som avses där upphör att löpa enligt 4 e § fjärde stycket, ska nätkoncessionshavaren så snart som möjligt anvisa berörda elanvändare en elleverantör, som gentemot nätkoncessionshavaren har åtagit sig att leverera el till elanvändare som saknar elleverantör. Den nye balansansvariges balansansvar gäller, trots det som anges i 9 §, från och med dagen för anvisningen.

Nätkoncessionshavaren ska utan dröjsmål underrätta elanvändarna om vilken elleverantör som har anvisats och om ellagens bestämmelser om byte av elleverantör. Den anvisade elleverantören ska utan dröjsmål underrätta elanvändarna om de villkor för leveransen som elleverantören tillämpar.

5 §³

En elleverantör som levererar el till en elanvändare i en viss uttagspunkt är skyldig att fortsätta leverera el tills leveransskyldigheten upphör enligt andra stycket.

En elleverantör som levererar el till en elanvändare i en viss uttagspunkt är, *oavsett vad som avtalats*, skyldig att fortsätta leverera el tills leveransskyldigheten upphör enligt andra stycket.

Leveransskyldigheten upphör om elanvändaren slutar att ta ut el i uttagspunkten, om någon annan elleverantör börjar leverera el till elanvändaren i uttagspunkten eller om överföringen av el enligt 11 kap. 3 eller 4 § eller enligt avtal får avbrytas på grund av att elanvändaren har försummat sina skyldigheter gentemot elleverantören.

Den elleverantör som har ett tidsbestämt avtal med elanvändaren om leverans av el skall tidigast 90 dagar och senast 60 dagar före det att avtalet löper ut informera elanvändaren om

1. tidpunkten för avtalets upphörande, och
2. konsekvenserna av avtalets upphörande.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte de elleverantörer som avses i 7 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om elleverantörernas informationsskyldighet enligt tredje stycket.

8 §⁴

Elanvändare som saknar elleverantör *skall* av berörd innehavare av nätkoncession anvisas en elleverantör, som gentemot nätkoncessionshavaren har åtagit sig att leverera el till sådana elanvändare.

Nätkoncessionshavaren *skall omedelbart* underrätta elanvändaren om vilken elleverantör som anvisats och om ellagens bestämmelser om byte av elleverantör.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad underrättelsen i andra stycket *skall* innehålla.

Den anvisade elleverantören *skall omedelbart* underrätta elanvändaren om de villkor för leveransen som elleverantören

Elanvändare som saknar elleverantör *ska* av berörd innehavare av nätkoncession anvisas en elleverantör, som gentemot nätkoncessionshavaren har åtagit sig att leverera el till sådana elanvändare.

Nätkoncessionshavaren *ska utan dröjsmål* underrätta elanvändaren om vilken elleverantör som anvisats, *om innebörden av en sådan anvisning* och om ellagens bestämmelser om byte av elleverantör.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad underrättelsen i andra stycket *ska* innehålla.

Den anvisade elleverantören *ska utan dröjsmål* underrätta elanvändaren om de villkor för leveransen som elleverantören

³ Senaste lydelse 2006:926.

⁴ Senaste lydelse 2006:926.

avser att tillämpa och om den dag då elleverantören avser att påbörja leveransen enligt avtalet.

För förbrukningen av den el som inte levererats enligt ett leveransavtal med en elleverantör *skall* elanvändaren betala till den anvisade elleverantören enligt de villkor som denne tillämpar.

avser att tillämpa och om den dag då elleverantören avser att påbörja leveransen enligt avtalet.

För förbrukningen av den el som inte levererats enligt ett leveransavtal med en elleverantör, *som är leveransskyldig enligt 5 §, ska* elanvändaren betala till den anvisade elleverantören enligt de villkor som denne tillämpar.

8 a §

En elanvändare, som har saknat leveransavtal med en enligt 5 § leveransskyldig elleverantör och som inte har anvisats en ny elleverantör enligt 8 §, ska för förbrukningen av el under den tid som elanvändaren har saknat sådant leveransavtal betala till en elleverantör som anvisas av nätkoncessionshavaren och enligt de villkor som den anvisade leverantören tillämpar.

10 §⁵

En innehavare av nätkoncession *skall* enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer hålla den systemansvariga myndigheten under rättad om *de uppgifter som har lämnats enligt 9 §. Han skall* dessutom hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om vem som har åtagit sig balansansvaret för hans egna inköp.

En innehavare av nätkoncession *ska* enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer hålla den systemansvariga myndigheten under rättad om *byte av balansansvarig enligt 4 f § första och tredje styckena, 4 g § första stycket och 9 §. Nätkoncessionshavaren ska* dessutom hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om vem som har åtagit sig balansansvaret för hans egna inköp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

⁵ Senaste lydelse 1999:770.

2 Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs i fråga om naturgaslagen (2005:403)

dels att 7 kap. 4, 7, 9 och 10 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas sju nya paragrafer, 7 kap. 7 a–7 d, 8 a, 8 b och 12 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

4 §

En leverantör av naturgas får bara leverera naturgas i uttagpunkter för vilka leverantören eller någon annan, gentemot den systemansvariga myndigheten, har åtagit sig det ekonomiska ansvaret för att det nationella naturgassystemet tillförs lika mycket naturgas som tas ut i uttagspunkten (balansansvar). Ett sådant åtagande *skall* göras genom ett avtal med den systemansvariga myndigheten (balansavtal).

En leverantör av naturgas får bara leverera naturgas i uttagpunkter för vilka leverantören eller någon annan, gentemot den systemansvariga myndigheten, har åtagit sig det ekonomiska ansvaret för att det nationella naturgassystemet tillförs lika mycket naturgas som tas ut i uttagspunkten (balansansvar). Ett sådant åtagande *ska* göras genom ett avtal med den systemansvariga myndigheten (balansavtal).

Första stycket tillämpas inte under den tidsfrist som anges i 7 a § första stycket.

Med uttagspunkt avses därvid den punkt där en gasförbrukare, enligt avtal med innehavaren av naturgasledning, tar ut naturgas för förbrukning.

7 §

När den systemansvariga myndigheten får kännedom om att ett avtal med myndigheten om balansansvar enligt 4 § första stycket *skall* upphöra att gälla, *skall* myndigheten utan dröjsmål underrätta de innehavare av naturgasledningar på vars ledningsnät de uttagpunkter är belägna där balansansvaret sålunda kommer att upphöra att gälla. Ledningsinnehavarna *skall* utan dröjsmål underrätta berörda leverantörer av naturgas.

När *den*, som i ett avtal med en leverantör av naturgas har åtagit sig balansansvaret *beträffande* de uttagpunkter där leverantören levererar naturgas, får kännedom

När den systemansvariga myndigheten får kännedom om att ett avtal med myndigheten om balansansvar enligt 4 § första stycket *ska* upphöra att gälla, *ska* myndigheten utan dröjsmål underrätta de innehavare av naturgasledningar på vars ledningsnät de uttagpunkter är belägna där balansansvaret sålunda kommer att upphöra att gälla. Ledningsinnehavarna *ska* utan dröjsmål underrätta berörda leverantörer av naturgas.

När *någon*, som i ett avtal med en leverantör av naturgas har åtagit sig balansansvaret *i* de uttagpunkter där leverantören levererar naturgas, får kännedom

om att detta avtal *skall* upphöra att gälla, *skall* den balansansvarige utan dröjsmål underrätta den systemansvariga myndigheten och de innehavare av naturgasledningar på vars ledningsnät de uttagspunkter är belägna där balansansvaret sålunda kommer att upphöra att gälla.

om att detta avtal *ska* upphöra att gälla, *ska* den balansansvarige utan dröjsmål underrätta den systemansvariga myndigheten och de innehavare av naturgasledningar på vars ledningsnät de uttagspunkter är belägna där balansansvaret sålunda kommer att upphöra att gälla. *Innehavarna av naturgasledningar ska utan dröjsmål underrätta leverantören av naturgas.*

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om underrättelseskyldigheten enligt första och andra styckena.

7 a §

En leverantör av naturgas som med omedelbar verkan förlorat sitt balansansvar äger återställa balansansvaret inom en tidsfrist om tio vardagar, dock högst femton kalenderdagar. Tidsfristen börjar löpa dagen efter den då leverantören tagit del av eller haft möjlighet att ta del av den först mottagna underrättelsen enligt 7 § första eller andra stycket.

Den tidsfrist för att återställa balansansvaret som anges i första stycket gäller också en leverantör vars avtal om balansansvar sagts upp och upphör att gälla före fristens utgång.

Första och andra styckena gäller inte om leverantören trätt i likvidation, ställt in betalningarna, försatts i konkurs eller förklarat sig inte ha för avsikt att återställa balansansvaret.

Om leverantören under tidsfristen träder i likvidation, ställer in betalningarna, försatts i konkurs, eller förklarar sig inte ha för avsikt att återställa balansansvaret upphör tidsfristen omedelbart att löpa.

7 b §

En leverantör av naturgas som under tidsfristen återställer sitt balansansvar ska underrätta berörda innehavare av naturgasledning om vem som har åtagit sig balansansvaret i de uttagspunkter där leverantören levererar naturgas. En sådan underrättelse ska ha mottagits av ledningsinnehavaren innan tidsfristen har löpt ut.

Ett balansansvar som en ny balansansvarig åtagit sig gäller, trots det som anges i 9 §, från och med dagen efter det att berörd ledningsinnehavare mottagit underrättelsen från leverantören.

Om ledningsinnehavaren inte har mottagit en underrättelse från leverantören om vem som är ny balansansvarig i berörda uttagspunkter innan tidsfristen har löpt ut, ska ledningsinnehavaren dagen efter fristens utgång anvisa berörda gasförbrukare en leverantör. Denne ska gentemot ledningsinnehavaren ha åtagit sig att leverera naturgas till gasförbrukare som saknar leverantör. Ett balansansvar som en ny balansansvarig åtagit sig gäller, trots det som anges i 9 §, från och med dagen för anvisningen.

Ledningsinnehavaren ska utan dröjsmål underrätta gasförbrukarna om vilken leverantör som har anvisats och om naturgaslagens bestämmelser om byte av leverantör. Den anvisade leverantören ska utan dröjsmål underrätta gasförbrukarna om de villkor för leveransen som leverantören tillämpar.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten meddelar närmare föreskrifter om de underrättelser som anges i första och fjärde styckena.

7 c §

Om en leverantör av naturgas inte äger återställa balansansvaret enligt 7 a § eller om en sådan tidsfrist som avses där upphör att löpa enligt 7 a § fjärde stycket, ska innehavaren av naturgasledning så snart som möjligt anvisa berörda gasförbrukare en leverantör, som gentemot ledningsinnehavaren har åtagit sig att leverera naturgas till gasförbrukare som saknar leverantör. Den nye balansansvariges balansansvar gäller, trots det som anges i 9 §, från och med dagen för anvisningen.

Ledningsinnehavaren ska utan dröjsmål underrätta gasförbrukarna om vilken leverantör som har anvisats och om naturgaslagens bestämmelser om byte av leverantör. Den anvisade leverantören ska utan dröjsmål underrätta gasförbrukarna om de villkor för leveransen som leverantören tillämpar.

7 d §

En leverantör av naturgas som levererar gas till en gasförbrukare i en viss uttagspunkt är, oavsett vad som avtalats, skyldig att fortsätta leverera gas tills leveransskyldigheten upphör enligt andra stycket.

Leveransskyldigheten upphör om gasförbrukaren slutar att ta ut gas i uttagspunkten, om någon annan leverantör börjar leverera gas till gasförbrukaren i uttagspunkten eller om överföringen av gas enligt 8 kap. 3 eller 4 § eller enligt avtal får avbrytas på grund av att gasförbrukaren har försummat sina skyldigheter gentemot leverantören.

8 a §

Gasförbrukare som saknar leverantör av naturgas ska av

berörd innehavare av naturgasledning anvisas en leverantör, som gentemot ledningsinnehavaren har åtagit sig att leverera gas till sådana gasförbrukare.

Ledningsinnehavaren ska utan dröjsmål underrätta gasförbrukaren om vilken leverantör som anvisats, om innebörden av en sådan anvisning och om naturgaslagens bestämmelser om byte av leverantör.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad underrättelsen i andra stycket ska innehålla.

Den anvisade leverantören ska utan dröjsmål underrätta gasförbrukaren om de villkor för leveransen som leverantören avser att tillämpa och om den dag då leverantören avser att påbörja leveransen enligt avtalet.

För förbrukningen av den gas som inte levererats enligt ett leveransavtal med en leverantör, som är leveransskyldig enligt 7 d §, ska gasförbrukaren betala till den anvisade leverantören enligt de villkor som denne tillämpar.

8 b §

En gasförbrukare, som har saknat leveransavtal med en enligt 7 d § leveransskyldig leverantör och som inte har anvisats en ny leverantör enligt 8 a §, ska för förbrukningen av naturgas under den tid som gasförbrukaren har saknat sådant leveransavtal betala till en leverantör som anvisas av ledningsinnehavaren och enligt de villkor som den anvisade leverantören tillämpar.

9 §

Den som övertar balansansvaret i en naturgasförbrukares uttagspunkt får bara göra det från och

Den som övertar balansansvaret i en naturgasförbrukares uttagspunkt får bara göra det från och

med den första dagen i en kalendermånad. Den leverantör som *levererar naturgas till* uttagspunkten *skall* enligt de närmare föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten meddelar underrätta berörd innehavare av naturgasledning om övertagandet senast en månad innan det *skall* ske.

Den systemansvariga myndigheten får, om det finns särskilda skäl, i det enskilda fallet medge att balansansvaret *beträffande* en uttagspunkt *skall* börja gälla tidigare än vad som följer av första stycket.

En innehavare av naturgasledning som tar emot en anmälan enligt första stycket *skall* sända underrättelser i anledning därav enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten.

med den första dagen i en kalendermånad. Den leverantör som *enligt 7 d § är leveransskyldig i* uttagspunkten *ska* enligt de närmare föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten meddelar underrätta berörd innehavare av naturgasledning om övertagandet senast en månad innan det *ska* ske.

Den systemansvariga myndigheten får, om det finns särskilda skäl, i det enskilda fallet medge att balansansvaret *i* en uttagspunkt *ska* börja gälla tidigare än vad som följer av första stycket.

En innehavare av naturgasledning som tar emot en anmälan enligt första stycket *ska* sända underrättelser i anledning därav enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten.

10 §

Den som bedriver överföring av naturgas *skall* enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, den systemansvariga myndigheten hålla myndigheten underrättad om *de uppgifter som har lämnats enligt 9 §*. Den som bedriver överföring av naturgas *skall* dessutom hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om vem som har åtagit sig balansansvaret för hans egna inköp.

Den som bedriver överföring av naturgas *ska* enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller *av* den myndighet som regeringen bestämmer hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om *byte av balansansvarig enligt 7 b § första och tredje styckena, 7 c § första stycket och 9 §*. Den som bedriver överföring av naturgas *ska* dessutom hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om vem som har åtagit sig balansansvaret för hans egna inköp.

12 §

En leverantör av naturgas som har levererat gas till en uttagspunkt där det saknas någon som är balansansvarig ska vid den systemansvariga myndighetens avräkning anses som balans-

ansvarig i uttagspunkten. Ersättning ska betalas enligt de villkor som den systemansvariga myndigheten tillämpar mot balansansvariga.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

BILAGA 3

Av utskottet föreslagen ändring i regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

*Regeringens förslag**Utskottets förslag*

8 kap.
5 §

En elleverantör som levererar el till en elanvändare i en viss uttagspunkt är, oavsett vad som avtalats, skyldig att fortsätta leverera el tills leveransskyldigheten upphör enligt andra stycket.

Leveransskyldigheten upphör om elanvändaren slutar att ta ut el i uttagspunkten, om någon annan elleverantör börjar leverera el till elanvändaren i uttagspunkten eller om överföringen av el enligt 11 kap. 3 eller 4 § eller enligt avtal får avbrytas på grund av att elanvändaren har försummat sina skyldigheter gentemot elleverantören.

Den elleverantör som har ett tidsbestämt avtal med elanvändaren om leverans av el *skall* tidigast 90 dagar och senast 60 dagar före det att avtalet löper ut informera elanvändaren om

1. tidpunkten för avtalets upphörande, och
2. konsekvenserna av avtalets upphörande.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte de elleverantörer som avses i 7 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om elleverantörernas informationsskyldighet enligt tredje stycket.

Den elleverantör som har ett tidsbestämt avtal med elanvändaren om leverans av el *ska* tidigast 90 dagar och senast 60 dagar före det att avtalet löper ut informera elanvändaren om

1. tidpunkten för avtalets upphörande, och
2. konsekvenserna av avtalets upphörande.

BILAGA 4

Av utskottet föreslagna ändringar i regeringens förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

*Regeringens förslag**Utskottets förslag*

7 kap.

9 §

Den som övertar balansansvaret i en naturgasförbrukares uttagspunkt får bara göra det från och med den första dagen i en kalendermånad. Den leverantör som enligt 7 d § är leveransskyldig i uttagspunkten ska enligt de närmare föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten meddelar underrätta *berörd innehavare* av naturgasledning om övertagandet senast en månad innan det ska ske.

Den systemansvariga myndigheten får, om det finns särskilda skäl, i det enskilda fallet medge att balansansvaret i en uttagspunkt ska börja gälla tidigare än vad som följer av första stycket.

En innehavare av naturgasledning som tar emot en anmälan enligt första stycket ska sända underrättelser i anledning därav enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten.

10 §

Den som bedriver överföring av naturgas ska enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om byte av balansansvarig enligt 7 b § första och tredje styckena, 7 c § första stycket och 9 §. Den som bedriver överföring av naturgas ska dessutom hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om vem som har åtagit sig balansansvaret för *hans* egna inköp.

Den som bedriver överföring av naturgas ska enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om byte av balansansvarig enligt 7 b § första och tredje styckena, 7 c § första stycket och 9 §. Den som bedriver överföring av naturgas ska dessutom hålla den systemansvariga myndigheten underrättad om vem som har åtagit sig balansansvaret för *dennes* egna inköp.